

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr., a treia-oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici à 5 cr. se vând la Tipografia „soc. pe acțiuni.

Aurel C. Popovici

despre

Stringerea rîndurilor.

Reeditarea în resumat a desvélirilor zdrobitoare pentru unii, și luminătoare pentru ceilalți, pe care neînfrântul Aurel C. Popovici le-a făcut, a produs oarecare surprindere între cetitorii „Tribunei”.

Cei mulți, sinceri aderenți ai principiilor noastre, le-au cetit și recetit cu interes viu, și le-au găsit într-o lumină și mai pîntrunzătoare decît acum un an. Firește, „Lumina” ce au aruncat-o „punctele de orientare” au făcut, ca lumina „desvélirilor” să fie și mai intensivă.

Ceialalți, puținii malconțenți, cari și astăzi se fac a nu vedea, a nu înțelege, le-au cetit și ei, dar cu o vedită indignare. Pentru ochii lor, obicinuiți cu umbra și întunerecul, lumina e jignitoare, și astfel îi înțelegem dacă zic, că reeditarea desvélirilor a fost o canonisire de postul mare...

Numai de n'ar fi zădărnici această canonisire! O știu doar și domniile acestia, că pocăința nu se face numai prin împlinirea externă a canonului impus, ci la această treabă se adaugă o sinceră părere de rău de cele comise și un firm propus de a încungia răul și a face binele pentru viitor.

Eată de ce credem că vom face un lucru binevenit, dacă acum după expunerea nudă a desvélirilor, vom lăsa să urmeze un scurt resumat și din acei articoli ai domnului Aurel C. Popovici, în care se face aprecierea faptelor expuse și — mai ales — apelul neconținut la stringerea rîndurilor.

Observăm cu satisfacție unele accente, pe coarda aceasta a „stringerii rîndurilor”, și la aceia dintre Români, pe cari noi, cu tare convingere, îi ținem de unicii și adevărații dușmani ai acestei idei, de unicii cari singuri au împedecat timpul ser opera începută în această direcțiune, ba prin ținuta lor contrară ori-cărei discipline, care este cimentul organizațiunii, au făcut o adevărată distrugere în șirurile partidului național. Dacă acum e într'adevăr sinceră dorința, ce o manifestă, pentru stringerea rîndurilor, nu va fi fără de folos a receti în această privință vederile lui Aurel C. Popovici, pe care nimenea nu-l va putea bănuși de preocupat pentru persoane, și care trebuie recunoscut, că se conduce sincer numai de vederi principiale.

Aceia dintre cetitori, cari n'au lipsă să facă acte de pocăință, vor găsi și ei în această expunere un material instructiv și vrednic de o deosebită cumpănire.

„După lupta strașnică, pe care cu toți împreună am luptat-o în contra sistemului de maghiarizare și oarbă prigonire — scria A. C. Popovici în nrul 45 al „Tribunei” — după jertfele mari, pe cari le-am adus pe altarul sfânt al cauzei întreg neamului românesc, împăcarea în condițiuni contrare programului național ar fi identică cu o capitulare rușinoasă.

„Indivizi singurari pot fi capabili să propună o asemenea capitulare, știind ei înșiși bine, că această capitulare e perfect identică cu înfrângerea poporului românesc.”

„Dar” nici-o dată un popor întreg nu capitulează, când conștiința sa națională e deja trezită și desvoltată.

„De aceea, așa mai mult ca ori-și-când scopul încercărilor și zăpăcelilor din urmă fiind demascat, interesele permanente ale cauzei naționale pretind ca toți Românii de bine să-și stringă rîndurile și ca un formidabil zid de apărare să stea uniți în fața planului azi măturisit, de a frânge, prin o perfidă diplomație, rezistența poporului românesc în lupta pentru drepturile sale imperiscriptibile de naționalitate, conștiința de legitimitatea aspirațiilor sale naționale.

„Negura neîncrederii trebuie să se risipească și cu toții într'un singur gând și într'un singur simțiment uniți să fim în fața tentativei de a ne frânge, uniți și neclintiti să fim în apărarea naționalității noastre, în lupta pentru autonomie și libertate!”

Pentru a înțelege energia și sinceritatea cu care erup aceste cuvinte dintr-o inimă înflăcărată, ca a lui Aurel C. Popovici, trebuie să revenim puțin la apăsătoare faptulul însuși, de care se tracta în desvéliri. Apăsătoare o făcea el însuși, Aurel C. Popovici, cel mai competent, în diferiți articoli ai săi.

„Sunt vre-o șase luni — scria P. în numărul 55 al „Tribunei” — de când scandalurile și discordiile în staul partidului național au început și s'au succedat din interval în interval. Șase luni de zile conspiratorii anti-autonomiști și anti-agitatori Slavici-Brote n'au încetat un moment de a alimenta focul vrăjbei și al neîncrederii în sinul partidului național; de a provoca disensiuni; de a căuta să mistifice lumea; de a colporta minciuni și calomnii și astfel de a zădărnici sistematic ori-ce concentrare și de a face imposibilă ori-ce acțiune politică în fața orgiilor, ce se prepară în tabăra adversă. Nu mai rămăsese om nebănuit în partidul național.

„Era o operă de distrugere sistematică; era o pornire, nefrântă până la un punct,

de a discreditat pe unii și de a compromite pe alții din cei ce eșiră din temeițe.

„Pentru-ce?”

„Pentru-ca în locul membrilor din comitetul național să se substituie domnul Eugen Brote, un om, care în viața sa nu ținea la principiul autonomist al programului național, decît pentru-ca să nu-și înstrăineze amicii politici.”

În același articol eată cum apăsătoare Popovici principiile politice ale companiei de „crisă” întreprinzătoare:

„Să ai faiseismul de a face pe anti-moderatul „din princip”, când tu nu ești adversarul lor, decît din neînsemnătoare chestiuni de tactică și nu ai altă convingere politică, decît tocmai pe care o au ei; să amăgești o seamă de oameni de bună credință, să-i duci la luptă în contra tuturor grupurilor noastre politice; să cauți apoi să-i organizezi, și să-i conjuri, ca să nu facă ceva fără învoirea ta, și toate acestea: pentru-ca să-i surprinzi cu o „direcțiune nouă” în afară de programul național, jertind cu desăvîrșire baza autonomistă a luptei noastre și inaugurând o eră de „pace”, de moderațiune, de îndulcire a Maghiarilor: în vederea unei reforme a legii electorale, — eată „principiile” „politice” ale domnului Brote et Comp.”

Într'alt loc el zice:

„Fără idei, fără principii, fără convingeri și fără nici o orientare oamenii acestia trebuiau în cele din urmă să-și dea arama pe față, să ni-se înfățișeze în reala lor figură de: băcați în politica națională și de oameni capabili de ori-ce intrigi, pentru-ca în cele din urmă să invidieze „gloria” politică a celor mai moderați dintre moderații noștri!”

„Nici-o dată — scria P. în numărul 56 — plan mai perfid, nici-o dată incendiar mai infam, nici-o dată scop mai anti-național în politica noastră nu s'a urmărit la noi dela 1867 încoco!”

„Acest atentat la baza organizațiunii noastre, la temeiul principiar al politicii noastre, la principiul mișcărilor noastre din ultimii ani, acest atentat preparat pe tema intransigenței naționale, ca să fim reduși la o totală neputință de acțiune, la abdicarea principiului autonomist, la o rușinoasă ingenuitate: este o crimă în contra intereselor poporului românesc, este o felonie cum nu s'a mai văzut la noi în asemenea condițiuni.”

Și toate aceste „inscenări infame” se făceau sub masca intransigenței.

„Oamenii de bună credință — scria P. în același articol — luaseră înrînsigața acestor lachei în s'rios, mereu crezând, că în cele din urmă lupta se va purta cu același metod ca până astă-toamnă.

„Mulți aderenți sinceri ai ereimei nouă din politica națională aveau simțământul, că lupta ar fi să iee un nou avânt mai sistem-

tic, mai măreț și mai înșușitor ca ori-și-când.

„Așa le vorbiam eu amicilor noștri.

„Mulți aderenți sinceri ai acțiunilor noastre politice din cei din urmă vre-o 4—5 ani erau siguri, că numai astfel vom pute să ne manifestăm cu demnitate simțământul, de care cu toți sîntem cuprinși în fața mileniului, pe care asapritorii noștri caută să-l utilizeze pentru a dovedi puterea hegemoniei maghiare și liniștea noastră în situația, ce ni-s'a creat.

„Dar” în loc de a ne stringe rîndurile pentru o nouă luptă, în loc ca oamenii să vază semnele unei nouă epoce de acțiuni politice cu același metod, rînd pe rînd se ivese semne neliniștitoare pentru spiritul nostru public.”

„Semnele” sînt toate cunoscute, și nu vom face injuria această cetitorilor noștri, să presupunem că ar trebui să le mai enumerăm.

Tot ce vrem să accentuăm cu deosebire, și să repetăm neconținut cu cinstitul politician Aurel C. Popovici, este apelul la stringerea rîndurilor, pe care însuși de repeți ori îl face. Apelul se îndreaptă față de cei cu „bună credință”, căci ceialalți și așa nu vor voi să-l înțeleagă. De ei însă nici nu are lipsă națiunea românească. În timpurile aceste grele, și după atâtea pierderi, o singură raliere ar fi un câștig: ralierea oamenilor cu caracter politic integru și cu bună credință.

Acestora le zicem și noi de nou ceea ce Popovici le-a zis:

„...voulă, oameni de bună credință, care întocmai ca mine ați crezut în cîntea politică a acestor șarlatani;

„voulă, care întocmai ca mine ați crezut, că împreună cu ei, am pute duce lupta cu mai mult succes; care întocmai ca mine ați fost duși până în marginea prăpăstiei;

„voulă, v'zic, în conștiința senină a omului cinstit și a Românilui devotat binelui obște: ferii-vă de caracterul acestor nemernici, dacă înțeti la curățenia numelui vostru și la o luptă cum am mai luptat pentru cauza neamului românesc!..”

Sibiu, 30 Martie n.

Clubul Românilor. Deputații români bucovinini din Reichsrathul austriac s'au constituit în club independent, numit „clubul Românilor”, alegându-și de președinte pe deputatul I. Lupul, mareșalul Bucovinei.

pleci, în zilele noastre, dela București la Chitila.

Unelte scoase din săpături, inscripțiile de pe pietre și urmele vizibile ale artizanilor romani, fîi dau iluzia, sfîșietor de melancolică, că privești față în față poporul uriaș pe care, odinioară, nu-l încăpea continentul.

Peste rîpele prăpăstioase dela Valea Verde, drumul duce, prin fagașuri întortocheate, drept la baia căreia „i-se zice prin partea locului „Cetatea Romanilor”. Dar până să ajungă aci, oboșește și calul și călărețul.

Apele, care se furiează printre crepturile muntelui, alunecă și cărăruiesc drumul, așa încît nici-o dată cel care a pornit la ameați nu mai nimereste poteca pe care a trecut cel pornit de dimineață. Și gloaba, tot ridicând mereu la deal printre prăpăstii și bolovani, oftează de rupe chinga când se îmbuibă de aerul necesar pentru a pute respira din greu.

Ajunși, cu mare chin, pe creasta muntelui, privești, cu un fel de mândrie neroadă, la moșoroiul de oameni rămași în vale. Dela înălțimea ametoitoare unde te afli, „i-se pare că pădurile de jos sînt niște clăi, ear” părăle cari brăzdează valea niște vărgi albicioase pe un chilim de vopsea mohortă.

Mină dela Cetatea Romanilor este o curiositate care nu-și găsește părechea pe lume.

Niște ziduri înalte, cari închipuiesc o catedrală după un incendiu, formează, pe sprinceană muntelui, un fel de poartă uriașă care închide o prăpastie fără sfîrșit. Canaturile porții, de peatră lustruită în flăcări, amintesc pe departe palaturile seniorilor în urma incursiunii barbarilor. Găuri largi, scobite în trupul muntelui, formează un fel de fîiorasă tindă, care duce, cu primejdea vieții, la o nișă fără fund de unde Românii, ca și Romanii, scot cu ghiarele peatra din care își macină pâinea de toate zilele.

De giur împregiurul minei, fîrde umede se cascade ca niște guri de dihanii prin cari se strecoară sudoarea rece și mucigoasă a muntelui.

Galerii largi și umede sparg păreții. Băiașul, cocoțat pe un gât de stîncă, ciocănește, de-asupra prăpăstiei, și cîntă, la două degete de moarte, parcă n'ar fi gata să ează în prăpastie ci în momentul de a porni la nuntă. Și din spărturile de peatră care fulgeră, sub ciocanul băiașului, când se desprind de lespede, se formează movile de desubt, în fundul gropniței, unde se depune muntele macinat. De aci, din acest mormânt de ființe vii, se scot spărturile de pietri pe niște scări cari au văzut, impasibile, stîngându-se mai multe vieți decît au ele trepte.

Afară, când ești din mină, vîrfușul pleșug și arămiu al muntelui „i-se pare, cu toată trista lui ariditate, un paradis pămîntesc — atât de moartă este natura în fundul minei.

Și cu toate acestea, Moțul, care își sleiește o parte de viață în sărăcia cea mai amară și pe cealaltă în mormîntul cel mai negru — pleacă, seara, acasă cîntînd, ca un prinț fericit, și dă graiu pădurilor cu chiotele lui de om sănătos și la trup și la suflet.

Când am pornit dela cetatea Romanilor ca să ne coborâm de vale, la Roșia, unde s' minele Statului — băile erariale — cerul încă era arămiu de ultima sîrătură a soarelui și nimic, în natură, nu prevestea că are să se deslănțuiască asupra noastră potogul.

Dar” abia înstrunism nevoile, cari îngennunchiau înaintea fiecărui darab de piatră, și cataractele se deschiseră năbădăios.

În câte-va minute muntele părea o insulă și poalele lui un ocean. Nu ploua, ci cădeau bucăți întregi de apă. Privind de sus, valea fîi părea o mare în care se vărsa cerul ca o imensă cascade.

Ocolirăm pe după cotul muntelui ca să ne adăpostim de potop într'o scorbură. Aci băieși depuseseră cadavru unuia diatre ei, peste care se prăvălise tavanul unei peșteri.

Sgomotul torrentului și vîntul șiroaelor de afară făceau un sinistru contrast cu liniștea de scorbură, unde dormea de a pururea cel biruit în lupta cu muntele uriaș.

„Epoca“

G. Rădulescu.

FOIȚA „TRIBUNEI”.

DE CE?

De ce când dornic te aștept,
Și ochiul t'eu mă-ajunge,
Ca visul unui om deștept
Puterea vorbi-mi fuge!...

Când singur stau pe gânduri dus,
La joc cu fantasia,
Ce multe-aș mai ave de spus
Cât ține vecinicia.

Dar' când în ochii t'ei privesc
Și gura ta 'mi zimbește,
Surprins stau gîngav, mă-nroșesc
Și graiu-mi amuțește.

De ce al inimei cuvînt
Vibrează-într'o privire?
De ce tăcere de mormînt,
E prima convorbire!...

Vasile Mășter.

EPITAFUL UNUI ADVOCAT.

Sub crucea aceasta se află în proces
De descompunere vestitul Zap;
El tot procesu-l purta cu succes,
Dar' asta totuși îi dete de cap.

Traian.

EPIGRAMĂ.

Când ne pică-n haine-o pată
Grabnic cumpărăm „benzin”.
Dar' pe a sufletului haină
Câte pete suferim?

Și la popa mergem numai

Când „betrâni mișei” ne știm.

Traian.

Din Teara Moților.

— Impresiunile unui Român din regat. —

V.

Cetatea Romanilor.

Îți stă mintea în loc când vezi, azi, în parangmile Moților, vestigiile stăpînitorilor, de odinioară, ai lumii.

Vor fi, ca mâne, două mii de ani de când Romanii, biruind pe Decebal, s'au revărsat pe pitorescul teritor peste care robesc astăzi inimoșii noștri frați, — și urmele lor se vîd, pline și elocvente, ca cum călătoria s'ar fi făcut ieri.

Fără mijloace de comunicație, fără mape și fără științele indispensabile, azi, turistului, legiunile lui Traian au pornit de pe marginea Tiburului și au tăbărit pe țermurile Arieșului — cu înlesnirea și cu siguranța cu care

pra legii de expropriațiune. A vorbit deputatul *Kálmán Károly* trei ore întregi, combătând corupțiunea și cerând revisiunea legilor eclesiastice, ear' după densus al vorbit *Farkas* și *Mocsy*, denegând ambii ori-ce încredere guvernului actual. A mai vorbit contele *Tisza István* în chestiune personală, ear' *Kálmán Károly* a insinuat casurile de incompatibilitate ale deputaților *Enyedi*, *Hieronymi* și *Tisza István*, cari toate s'au transpus comisiunei de incompatibilitate.

Cuota. După o știre telegrafiată din Budapesta lui *Neue Freie Presse*, comisiunea pentru statorirea cuotei va fi aleasă în una din proximele ședințe ale parlamentului maghiar. Vor fi aleși tot membrii, cari și în anul trecut au făcut parte din această comisiune, afară de fostul ministru presedinte *Weckerle*, care n'are mai fiind deputat, dietal, nu poate fi ales. Acești din urmă, va fi însă ales din partea casei magnatilor, făcând acum parte din acest corp legislativ.

Referentul comisiunei va fi deputatul *Láng Lajos*. În anul trecut era *Falke Miksa*.

Două curente.

În raportul, pe care direcțiunea societății noastre „*Tipografia*” l'a prezentat în prima adunare generală, am spus că se analizează, prin câte-va idei, scopul nobil al acestei societăți. Deși ideile sînt numai atinse, și aruncate fără sistem, credem că cetitorii noștri vor primi cu plăcere, dacă reproducem aci întreg raportul din chestiune, care poate să deștepte gândiri în cei-ce au obiceiul de a gândi serios.

Eată raportul:

Domnilor acționari!

Întrușiți la prima adunare generală a societății noastre pe acțiuni „*Tipografia*”, ne dăm foarte bine seamă de însemnătatea acestei societăți în viața publică culturală a poporului românesc din patrie.

Scopul societății noastre precizat în primul § al statutelor este „să promoveze literatura în general, și în special literatura română, prin întreprinderi literare, prin înființarea de librării, prin edarea de ziare și foi și prin exploatarea industriei tipografice cu toate ramurile ei.” Prin această notă, determinată în acest §, societatea noastră se deosebește de mai toate celelalte societăți pe acțiuni, cari în timpul din urmă se înmulțesc într'un mod așa de îmbucurător în sinul poporului nostru.

Toate aceste societăți operează strict pe terenul economic financiar, care fără îndoială este de mare importanță în viața și dezvoltarea unui popor. Societatea noastră și-a propus însă să opereze cu deosebire pe terenul cultural, în înțelesul mai spiritual și mai moral al cuvântului. Cultura bineordinată a unui popor trebuie să prezinte o legătură organică a spiritului cu materia, întocmai precum în om împreunat este sufletul cu trupul.

Dacă va prevala prea mult partea materială, bogăția de averi, atunci dezvoltarea poporului este amenințată de corupțiune și moleșire, de brutalitate și imoralitate. Dacă însă se va simți prea mult lipsa de ajutorul material, asemenea dezvoltarea va fi primejduită, întocmai cum primejduit ar fi un suflet mare, genial, într'un trup istovit de forțele vitale.

Armonia între aceste două părți, fericita legătură a spiritului cu materia, este o condițiune a dezvoltării normale pentru cultura unui popor.

Nu se poate tăgădui, că dezvoltarea frumoasă, ce au luat-o la noi băncile, institutele de credit și comerț, întărește cultura poporului românesc, dacă se va ține seamă de scopul lor, și nu se va pune pondul principal pe dividende, ci pe aceea ca poporul să ajungă la credit ieftin și sigur.

Dar' ar trebui să ne dovedim neatenți, dacă nu am trebui să constatăm, că înmulțirea acestor institute crează și cultivă în sinul neamului nostru nu *curent materialist* puternic, care dacă nu ar fi paralizat prin cultivarea unui *curent idealist*, ar pute să devină primejdios chiar și pentru existența poporului nostru.

Nu numai cu pâine trăște omul — zice scriptura sfântă.

Pe lângă bunurile materiale există și bunuri morale, cari constituiesc comoara sufletului unui popor. Și această comoară este mai scumpă decât toate averile lumii acesteia, este o comoară neprețuită.

Ea constituie sufletul de viață dător al neamului nostru: limba, legea, tradițiunile, istoria, obiceiurile și poezia poporului românesc.

Sărac a putut trăi Românul veacuri de-a rândul, dar' lipsit de aceste *averi morale*, el n'ar mai pute trăi.

A cultiva aceste comori, a le păzi și a le înmulți: eată acesta este scopul mai îndepărtat al societății noastre, care scop îl vom și ajunge prin realizarea scopului mai apropiat, precizat în statutele noastre: prin cultivarea și promovarea literaturii române, prin edarea de foi și ziare.

Înființarea acestei societăți a împlinit deci nu numai un lucru bun și folositor culturii românești, ci a răspuns chiar unei necesități, care astăzi e cu atât mai mare, cu cât spiritul materialismului a cuprins mai toate păturile societății omenești, și cu cât acest duh greoiu s'a lăsat ca o povară și peste poporul nostru, de altfel provăzător cu destule dispozițiuni idealistice din firea sa.

„*Tipografia*” nu este prima societate de acest fel la noi. Există și astăzi printre Românii din Transilvania și Ungaria societăți pe acțiuni cu scopuri analoage. Cercul lor de activitate însă e foarte restrins.

O societate de acest gen, care însă se fie pe baze largi spre a înfrui la conlucrare comună pe Românii din toate părțile patriei; o societate care să pună un special pond pe ziare și foi politice, cari zilnic se miște sufletul poporului românesc, sădind în el iubirea și alipirea cătră bunurile morale ale vieții sale; o societate care să îmbrățișeze toate mișcările culturale ale unui popor, dornic de progres, ca al nostru, și să cultive prin edare de opuri și comerț de cărți toate pornirile bune spre o dezvoltare normală și fericită, cum am schițat-o mai sus, — o atare societate zicem, ne lipsia până acum.

Înainte cu 14 ani, chiar aici în Sibiu, era să se înființeze o astfel de societate sub numele de „*Ateneul Român*”. Dar' nu s'a înființat din multe cauze. În locu-i s'a înființat însă „*Institutul tipografic soc. pe acțiuni*”, care a și făcut un început vrednic de recunoștință. Dezvoltarea lui n'a fost prosperă. Pricina nu s'ar pute zice, că ar fi fost indiferentismul poporului românesc. Dar' ar fi prea cu greu a stabili aici pricina nedezvoltării lui.

Astăzi „*Tipografia*” este menită a suplini deci golul mare ce s'a simțit pe acest teren și a răspunde necesității unei societăți cu scop pur cultural, exploatând industria artei tipografice spre promovarea literaturii și a publicisticii române.

Mijloacele ei, e drept, sînt încă foarte modeste. Voința d-voastră însă, domnilor acționari, este mare; zelul și abnegațiunea dv, tot frunțași aleși ai poporului nostru, este cunoscută deja; de altă parte principiile largi și generoase, de care vă călăuziți, sentimentele d-voastre calde, cari vă îndeamnă și vă conduc în lucrare, credem, vor pute face, ca idea intrupată în această societate să fie apreciată cu vrednicie și de alți bărbați ai poporului nostru, și sperăm astfel, că cu ajutorul lui Dumnezeu și al oamenilor de bine mijloacele societății se vor înmulți spre a corespunde pe deplin scopului măreț și nobil, ce și l'a prefipt.

Adunarea generală constituantă a societății „*Tipografia*” s'a ținut la 9 Aprilie 1896. În ziua aceea s'an primit și statutele, pe cari d-voastră le aveți tipărite la îndemână.

Observăm la acest loc că numele, pe care fondatorii l-au dat societății noastre la început a fost „*Tipografia română*”, nume care drept suvenir și probă a timpurilor, în care trăim, a rămas eternizat în §-ul I. al statutelor, dar' a fost excepționat de tribunalul regesc din Sibiu, refuzând a-l improtocola ca firmă a societății.

La cererea de improtocolare a firmei făcută la tribunalul din loc, ca judecătoria comercială, aceasta a răspuns cu rezoluțiunea sa nrul 2725/96 „pretinzând ca cuvîntul „*română*” să fie șters din firmă, și să se introducă mai multe modificări în §-ul 2 al statutelor.

Adunarea generală convocată pe 27 Maiu 1897, considerând scurtîimea timpului și pentru ca improtocolarea să nu suferă întârziere în timpuri așa de critice, cum d-voastră bine le știți, a primit modificările impuse și pretinse, excepționând și nerecunoscînd în dreptăți schimbării titlului societății. — Astfel tribunalul a aprobat statutele modificate și a improtocolat firma prin rezoluțiunea sa de 18 Iunie 1896, nrul 3251/96.

Modificările făcute se pot vedea în procesul verbal luat în ședința adunării generale dela 27 Maiu 1896, care e aclus la statute (pag. 13—15).

Dintre actele mai însemnate ale direcțiunii d-voastre amintim, că în puterea §. 23 lit. d.) din statute direcțiunea a cumpărat pe samă societății „*Institutul tipografic*” dela fostul lui proprietar, precum și casele din strada Poplăci nr. 15, în care se găsesc realitățile societății. „*Institutul tipografic*” a fost cumpărat cu prețul de 19,500 fl., ear' casele cu 16 mii floreni.

În scopul de a plăti prețul caselor și a depura datorile societății adunarea generală dela 14 Octomvrie 1896 a adus concluzul:

„Acționarii „*Tipografiei*” institue din contribuiri benevole de câte 100 coroane după

fiecare acțiune ce o posed, un fond special de rezervă pentru dotarea întreprinderii cu un nou capital de 40,000 coroane sub următoarele condițiuni:

a) În cei dintîi 10 ani dela înființarea societății, când în sensul §§-lor 7 și 30 din statute acționarilor nu le compete dividendă, se vor plăti proprietarilor de acțiuni din eventulul profit al societății 6% interese după sumele vîrsate în acest fond special de rezervă.

Îndată ce acționarii în sensul statutelor vor avea să primească dividende, această solvire de interese încetă.

b) În cas de desființare a societății sumele vîrsate în acest fond special de rezervă sînt a se restitui — fără interese — proprietarilor de acțiuni, din averea curată a societății și numai restul acestei averi se va folosi conform §-ului 31 din Statute.

În ședința sa dela 10 Martie n. 1897 direcțiunea DV. a statorit bilanțul pe timpul de gestiune dela 1 Iulie până la 31 Decemvrie 1896. Bilanțul acesta examinat de comitetul de supraveghere a fost aprobat.

E adevărat, că acest bilanț la prima privire nu face o impresiune multumitoare, fiind-că el presintă o pierdere de 1411 fl. 32 cr. Dar' dacă vom considera greutățile începutului, stările între cari a decurs această primă jumătate de an a vieții societății, pierderea aceasta relativ mică, trebuie considerată ca un semn bun. Cu atât mai multumitoare trebuie să fie pentru domni acționari descoperirea, ce o putem face în cunoștință de cauză, anume, că dacă cu toții nu vom pregeta a ține în vedere interesele societății și a promova resursele ei: *foile, librăria și tipografia*, atunci încă în proximal an, adevă în aceasta, pierderea nu numai va dispăre din acest bilanț al nostru, ci va fi înlocuită cu un câștig.

Și de altfel scopul societății noastre este de atare că domni acționari nu rîvnesc la câștiguri bănești ci la câștiguri morale, care se pot ajunge, și se ajung de fapt, prin înșasi realizarea cât mai efectivă a scopului societății noastre: promovarea literaturii și a publicisticii române.

Domnilor acționari!

Terminînd cu acestea raportul nostru, Vă prezentăm bilanțul cu toate conturile sale și vă rugăm, ca după-ce veți fi ascultat și raportul comitetului de supraveghere, să binevoiți:

1. a lua spre știre acest raport;
2. a aproba bilanțul încheiat la 31 Dec. 1896.
3. a da direcțiunii și comitetului de supraveghere absolutoria pentru gestiunea lor.

Sibiu, din ședința direcțiunii dela 10 Martie n. 1897.

Dr. Rațiu, președinte. Dr. E. Dăianu, director executiv.

Frică în oase...

— Perchisiția de ieri. —

Ieri, pe la 11 ore a m. a intrat în administrația noastră următorul aparat inchișițional: subprocursorul *Nagy*, un comisar polițienesc și 1 polițist, îmbrăcați în gală, toți cu fețe foarte grave. Au venit în numele „legii” să caute după o broșură din cele mai periculoase pentru ideea „statului unitar maghiar”, scrisă, precum ne-am informat, de un scriitor notorial, cu numele *Dobojay*, din Bogdánháza, lângă Dobrița, cu titlul: „*A titok és románok*”. Se zice, că broșura pledează pentru alianța româno-slovacă și sfîrșește exclamînd: „*trădească partidul popular*”.

Cine a văzut-o? Unde a văzut-o? — nu știm; nici n'am auzit niciari pomenindu-se de ea; atîta am aflat, că s'a făcut descindere la numitul trădător de patrie, găsindu-se la el nu broșuri de acestea, ci numai manuscrisul și câteva scrisori, răspunsuri primite dela diferiți tipografi, la cari se adresase cu întrebarea, oare n'ar fi dispuși să tipărească broșura periculoasă. Toți au refuzat. Dar' Jeszenszky nu s'a mulțumit cu atîta, ci a orînduit celor de sub ordinele lui să caute și pe la tipografi, la care autorul nu se adresase cu rugarea, oare nu cumva totuși a reușit?

În modul acesta ne-a învrednicit prea stimata procuratură regescă maghiară cu distinsa onoare de a ne face visita, de care pomenim mai sus. Scrutarea amănunțită a început în librăria noastră, cercetîndu-se toate cărțile, fiecare deosebit, în rafturi și afară de rafturi, în pupitre și sub pupitre. Aparatul s'a transportat apoi în cele două despărțăminte ale tipografiei, în expediția ziarului, în sfîrșit în depositul de cărți și de hîrtie, afară în curte, răscolind și scotocind toate foarte amănunțit. Se înțelege, că n'au găsit nimic și s'au dus în pace, fără să facă onoare și redacției.

Eată cum se sparie și de umbră inima neagră a lui Jeszenszky, chiar și de umbra neexistenței a unei broșuri

care, după titlu judecînd, ar fi fost scrisă în sensul alianței româno-slovacă.

Va scapa oare Jeszenszky, și „ideea” păzită de el, de ceea-ce se teme?

Românul zice: „de ce te temi, nu scapi!”

Înmormîntarea lui Alexandru Lahovari.

Cum am anunțat eri, ceremoniile înmormîntării rămășițelor pămîntești ale neuitului *Alexandru Lahovari*, s'au început încă Vineri, la gara din Verciorova.

La 1-a oră după amiază s'au grupat toți delegații, rudeniile și reprezentanții presei în fața vagonului, în care era așezat sicriul ce ascundea o inimă atât de nobilă și românească, cum era a defunctului, ear' preoții locali din Verciorova au început oficiarea serviciului religios.

Intristatul public ascultă cu capetele desvelite îndoitoarele ceremonii, după a căror terminare, preotul *Păulescu* rostește câteva cuvinte bine simțite despre pierderea ce o îndură țara prin moartea prematură a unuiu dintre cei mai buni fii ai săi.

Rostește apoi d-l general *Manu* următorul discurs:

„Intristată adunare! Sînt abia opt zile de când ne pregăteam să întîmpinăm pe ilustrul nostru amic, *Alexandru Lahovari*, pentru a-l pune în fruntea noastră, ca să ne îmbrăbățeze cu vocea lui puternică, cu pana lui viguroasă, în lupta noastră politică.

Perfida moarte îl reduce în mult iubita sa patrie, dar vai! nil reduce neînșelîț. Doboriți de durere, cu lacrimi nesecate, în neșterse regrete, eată-ne în jurul cadavrului său.

Să'l plîngem, să vîrșăm lacrimile noastre să ne exprimăm veciniciile noastre regrete.

Dar' mai mult să ne plîngem pe noi.

El s'a coborît în mormînt și sufletul lui s'a suit la ceruri. Nemuritor însă îi va rămănea numele, — cu admirațiune și dragoste ne vom aduce aminte de el.

Între noi s'a deschis un gol adînc. Cea mai puternică părghie, pentru a ne îndemna la lucru spre binele public, ne va lipsi. Stilul cel mai nelcovoait s'a surpat.

Să ne stringem rîndurile și Românii din toate anghuriile, — dacă nu mai avem printre noi pe *Alexandru Lahovari* ca să ne îmbrăbățeze cu vocea sa elocventă și cu scrierea sa vioaie — dar' cumpătată, — să avem în tot-d'una imaginea sa și să ne străduim a-l imita.

Vecinici! fie! memoria!”

Al doilea delegat al partidului conservativ, d-l *G. Gr. Cantacuzino*, asemenea a rostit un discurs, de următorul cuprins:

„Intristată adunare! Crudă a fost onoarea ce mi s'a făcut de către amicii noștri, când m'au însărcinat cu întîmpinarea acestor scumpe rămășițe.

Intristat se găsește sufletul meu, când văd în față, rece și înghețat, trupul acelui ce am estimat și iubit și care astăzi trece nesimțitor pragul patriei, care odinioară i a fost atât de scumpă.

Datori sîntem să plecăm capul cu respect dinaintea decretelor neînțelese ale providenței. Resemnățiunea creștină nu ne poate însă azi opri de a înălța către ceruri strigătul nostru de durere, pentru pierderea ta neașteptată, scumpe și ilustre amice.

Regretat de o națiune întreagă, ai părăsit acest pămînt.

Mare și slăvit ai intrat în nemurire. Memoria ta va rămănea deapădură pentru noi o lumină conducătoare în luptele viitoare ale vieții și exemplul ce ne-ai lăsat ca o moștenire pioasă, un îndemn puternic întru îndeplinirea datoriei cătră patria română.”

A mai vorbit d-l *N. Căpitănean* în numele partidului conservativ din Vâlcea, ear' după aceasta s'au depus coroane pe sicriu din partea tuturor oratorilor.

Din Verciorova, vagonul funerar, dimpreună cu delegațiunile, pleacă la ora 4.40 p. m. La ora 5.20, ajunge la T-Severin.

Primirea făcută de Severineni a fost în adevăr mișcătoare. Peronul și vecinătățile gării erau înțesate de o foarte mare mulțime de cetățeni. Întreg Severinul ținuse se dea ultima salutare lui *Al. Lahovari*.

Când trenul intră în gară, muzica militară a regimentului local întonează un imn funebru.

Medicul județului, d-l *Morariu*, se prezintă pentru a cere autorizațiunea de transportarea corpului, după a cărei prezentare și vidimare se oficiază un serviciu religios. Să depun apoi coroanele următoare: a conservatorilor din Mehedint, a comercianților din Severin și a dlui I. A. Protopopescu.

Coroana comercianților a fost depusă de o delegațiune de comercianți, în frunte cu d-l *Seăueru*, ajutor de primar.

După terminarea ceremoniilor religioase și stropirea sicriului, d-l *Rădulescu* rostește cu voce mișcată un discurs funebru, ear' trenul se pune în mișcare spre Craiova. La plecare iau loc în tren d-nii I. A. Protopopescu, C. C. Bălăceanu, C. Rădulescu, Zaharia și D. Stănescu.

Protoierul județului, părintele Goliș, însoțește corpul defunctului până în Capitală.

La Craiova, trenul ajunge la 9 ore 29 minute seara.

Cu toată ora înaintată, peronul gării este ocupat de o numărăoasă și mișcată mulțime, în care s'au putut observa d-nii Nicolaid vicepreședintele senatului, primul președinte al curții de apel din Craiova — d-l *Leonțianu*, primul-președinte al tribunalului — d-l *Niculescu*, — decanul baroului — d-l *Betolian* — și tot ce are capitala Olteniei mai distins.

S'au depus coroane din partea curții de apel, a tribunalului, a baroului avocaților și a conservatorilor din Dolj.

D-l *Economu* vorbește apoi, în numele conservatorilor din Dolj, aducîndu-și aminte de mărețele fapte ale lui *Al. Lahovari* ca fost ministru de justiție și ministru de externe.

La gara din Piatra și din Slatina s'au urcat în tren câte o delegațiune trimisă se ia parte la înmormîntare.

Trenul a sosit la București, în gara de Nord, Sămbătă la 6 ore dimineață.

Conform programului statorit mai înainte, corpul defunctului a rămas în vagon până la 9, oră fixată în program pentru conducerea la Biserica-Albă.

La orele 9 se deschide vagonul. Pe peron în fața vagonului luaseră loc membrii familiei și un mare număr de amici și cunoscuți ai răposatului.

Un serviciu divin a fost oficiat de preoții dela Biserica-Albă. Când clerul a intonat „*Vecinici Pomenire*”, ochii tuturor asistenților erau în lacrimi și durerea era înțipărită pe toate figurile.

După terminarea serviciului divin, sicriul a fost dus pe brațe de rudele și amicii defunctului, până la carul funebru care aștepta la ieșire.

Cortegiul a pornit apoi prin calea Griviței și Calea-Victoriei până la Biserica-Albă. Ceremonia adevărată a înmormîntării a avut loc Duminică la ora 1 d. a. după următorul program:

Duminică, 28 Martie, ziua înmormîntării, la amezai, biserica din cauza spațiului foarte restrîns a fost accesibilă numai familiei, demnitarilor statului, doamnelor și delegațiunilor.

În biserică, doamnele au ocupat partea stîngă a naosului, ear' domni partea dreaptă a naosului și amîndouă lăturile cathecumenei.

Giurul catafalcului a fost lăsat cu totul liber pentru desfășurarea serviciului bisericesc.

Serviciul divin al înmormîntării s'a început la ora 1 foarte precis și a fost celebrat de I. P. S. Metropolit-Primat, asistat de Preasfințitul Nifon Ploesteanu și de clerul capitalei.

După cuvîntări și după-ce I. P. S. Metropolit-Primat a dat cea din urmă binecuvîntare răposatului, pe când corul intona cântecul: „*Spune-mi Doamne sfîrșitul meu*” se făceau omagiile răposatului dela dreapta la stînga catafalcului și în măsura defilării asistența a părăsit biserica. Cortegiul s'a format în ordinea următoare: Gendarmii călări, colivele, carele cu coroane, I-ul cor bisericesc, clerul oficiant, decorațiunile, coroane purtate cu delegațiunile respective, al II-lea cor bisericesc, carul funebru, familia și asistenții, trăsura regală, trăsura familiei, armata, trăsura invitaților.

Cortegiul a străbătut următorul parcur: Calea-Victoriei, Strada-Lipseani, Strada-Șelari, Calea-Rahovei, Strada 11 Iunie, Șoseaua-Filaret la cimiterul Șerban-Vodă.

În parcursul său cortegiul a făcut două stări: I-a în răspântia bulevardului Academiei, unde a vorbit un delegat al studenților universitari; și a II-a stare în fața palatului justiției, unde a vorbit un delegat al baroului capitalei. La cimiter în fața mormîntului s'au rostit cuvîntările celelalte. Ordinea solemnității a fost dirigită de comitetul înmormîntării; ear' ordinea cortegiului, pe lângă poliția capitalei a fost ținută de membrii clubului conservator însărcinați cu această, cari pentru cunoaștere purtau un semn distinctiv.

Amînunțele înmormîntării le vom aduce mâine.

Aforisme politice.

— Una la ei. —

Să ne dedăm totuși a respecta și fidelitatea convingerii în contrarul nostru.

Bismarck.

Nr. 522—1897.

[1026] 3—3

Publicare de licitațiune.

În scopul clădirii unui edificiu pentru judecătoria cercuală reg. și oficiul cârților funduare în Seliște se exerie prin aceasta o pertractare cu oferte incluse, pe 12 Aprilie a. c., la 10 ore a. m., la primăria comunei Seliște.

Preliminarul de spese cu material cu tot se urcă la suma de 24.324 fl. 67 cr.

Planul și preliminarul de spese sunt puse spre vedere publică până în 7 Aprilie a. c. la oficiul reg. de clădire din Sibiu și din 8 Aprilie încoace în cancelaria primăriei comunale din Seliște, unde se pot vedea în orele de oficiu.

Ofertele se pot face pentru lucru cu materialul brut cu tot, ori separat.

Ofertele sunt a se înainta până la ora defiptă subsemnatei primăriei comunale și a se prevedea cu 5% vadiu, socotit după suma preliminară.

Representanței comunale i-se rezervă dreptul de a alege între oferiți.

Seliște, în 24 Martie 1897.

Primăria comunală:

Nicolau Hențiu,
notar.

Nicolae Sirbu,
primar.

Nr. 545—1897

[1026] 3—3

Publicare de licitațiune.

În scopul pardosirii mai multor strade în comuna Seliște se exerie pertractare cu oferte închise pe 12 Aprilie a. c. la 10 ore a. m.

Ofertele sunt a se face pentru lucru cu material cu tot, sau separat pentru lucru ori material, și anume după metru cuadrat respective cubic. Întreprinzătorul lucrului va avea să îngrijească și de nivelarea de lipsă.

Operatul tehnic și condițiunile detailate se pot vedea la primăria comunei Seliște, din 28 l. c. începând în orele de oficiu.

La oferte e a se alătura 100 fl. ca vadiu.

Ofertele sunt a se înainta subsemnatei primăriei comunale până la ora defiptă. Representanței comunale i-se rezervă dreptul de a alege între oferiți.

Seliște, în 24 Martie 1897.

Primăria comunală:

Nicolau Hențiu,
notar.

Nicolae Sirbu,
primar.

Publicațiune.

Duminecă, în 4 Aprilie a. c. la 11 ore înainte de amiază se vor da la cancelaria comunală din Gurariului în calea licitațiunii publice, 3—4 sute stângini metrice lemne bune și alese de fag neplutite, ridicați în imediata apropiere a centrului comunei, conținând fiecare stângini un rind de flare peste măsura adevărată. Gata sunt circa 2 sute stângini și restul se va ridica după modelul acelora în curând.

Condițiunile se pot vedea ori-când la cancelaria comunală; deasemenea lemnele din fața locului. Prețul unui stângin metric loco 7 fl. 50 cr. [1051] 2—2

Primăria comunală:

Ioan Ivan,
notar.

Petru Hanzu,
primar.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreună cu

însoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptări etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

înființarea și conducerea de astfel de însoțiri

de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a.

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania“

EDITURA

„Reunirii rom. de agricultură din comitatul Sibului“.

(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr., recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra de la

„Tipografia“,

soc. pe acțiuni în Sibiu.

Stofe veritabile de Brunn.

6 bucată de 3-10 metri,
destulă pentru
un rind întreg
pentru domni costă
numai

fl. 3.10 din veritabilă lână bună
fl. 4.10 din veritabilă lână bună
fl. 4.80 din veritabilă lână bună
fl. 6.— din veritabilă lână mai bună
fl. 7.75 din veritabilă lână fină
fl. 9.— din veritabilă lână mai fină
fl. 10.50 din veritabilă lână foarte fină

lână
curată de
oaie.

O bucată pentru un rind negru de salon 10 fl.

Stofe pentru pardisii, loden, peruvienne, doskings, stofe pentru oficianții de stat ori de trenuri, cele mai fine kamgarnuri și cheviots etc. se expediază pe lângă prețurile de fabrică dela reală și prea cunoscută de solida [766] 11—24

Magazină
de fabrică

Kiesel-Amhof în Brunn.

Mustre gratis și franco. — Spedare conform mustrelor.

Spre observare! P. T. publicul se face atent, că stofele se procură cu mult mai ieftin comandate direct, decât prin intervenirea comercianților. Firma Kiesel-Amhof în Brunn trimite toate stofele pe lângă prețurile adevărate de fabrică fără adăugarea rabatului pentru crotitori, care păgubește foarte mult musterii privați.

Diplomă de onoare.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Diplomă de onoare.

Se recomandă a executa următoarele:

OPURI și BROȘURI

Placate

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE CUNUNIE

Carte și epistole

Circulare și preț-curenturi

Note

Mare deposit
de cuverte, cerneală, recuise de scris,
ceară de pecetluit etc.

Comande din afară
se efectuează repede.

Bilete de vizită
după plac și cerere

Mare deposit
de hârtie de scris și concept, precum și hârtie fină
de epistole
cu picuri în casete.

EDITURA

„TRIBUNEI“ ȘI A

Biblioteca populară a „Tribunei“

Diferite cărți științifice și literare
Elegant legate sau broșurate.

Dicționar

român-german și german-român.

Prețuri foarte moderate.

Strada Poplăcii Nr. 15.

Librărie românească în Sibiu

Strada Poplăcii Nr. 15.